

Sygn. akt II CZ 135/05

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lutego 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

SSN Tadeusz Żyznowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa W.S.

przeciwko „P.” Spółce Akcyjnej

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 2 lutego 2006 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 12 października 2005 r., sygn. akt [...]

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powoda W.S. motywując to tym, że po prawomocnym oddaleniu wniosku powoda o zwolnienie od opłaty kasacyjnej powód, wezwany do uiszczenia wpisu od skargi kasacyjnej, wpisu tego nie uiścił. W toku zaś postępowania o zwolnienie od wpisu należnego od wniesionej skargi kasacyjnej, powód W.S. nie wykazał, że nie jest w stanie uiścić wpisu bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Zażalenie złożył powód W.S., wnosił o zmianę zaskarżonego postanowienia przez przyjęcie skargi kasacyjnej i zwolnienie go od wpisu od kasacji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy – po uwzględnieniu treści art. 380 k.p.c. – zważył, co następuje: wykonując wezwanie Sądu Apelacyjnego do uzupełnienia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych (k. – 268) powód W.S. przedłożył żądane dane (k. 273 – 301). Sąd orzekający na podstawie obszernej dokumentacji stwierdził, że powód prowadzi działalność gospodarczą na szeroką skalę i przytoczył wielkość osiąganych przychodów w wysokości 4 mln złotych za sześć miesięcy bieżącego roku. Nadto wskazał, że powód jest właścicielem majątku o znacznej wartości: dom jednorodzinny o pow. 220 m² na działce o powierzchni 604 m² i budynku handlowo-mieszkalnego o powierzchni 800 m². Pierwsza z pozycji pomija koszty uzyskania przychodu i kwotę osiągniętego w tym okresie dochodu określonego na kwotę 26.527,68 zł. Pozostałe zaś składniki majątkowe według - pozostawionych poza zainteresowaniem Sądu orzekającego - twierdzeń powoda obciążone są długami (k. 265 – 266) oraz (k. 299 – 302). Zaskarżone uzasadnienie nie pozwala, nawet po konfrontacji z dokumentacją oraz twierdzeniami powoda, na ustalenie na jakiej podstawie oparty został wniosek o możliwości poniesienia przez skarżącego kosztów sądowych bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Powierzchnowość dokonanych ustaleń, zwłaszcza w zestawieniu z wysokością żadanego przez skarżącego wsparcia finansowego ze strony władz

publicznych sprawia, że Sąd orzekający bazował na hipotetycznej zdolności płatniczej powoda, a nie udokumentowanych faktach. Kwestionowane orzeczenie nie zapewnia w ogóle możliwości wyrażenia oceny zachowania równowagi pomiędzy interesem państwa, w zakresie egzekwowania kosztów sądowych, a indywidualnym interesem powoda. Nie wymaga także dowodzenia, że organ procesowy powinien dołożyć niezbędnej staranności przy rozpatrywaniu wniosku o udzielenie pomocy (w formie zwolnienia od kosztów sądowych), a decyzja, zarówno negatywna, jak i pozytywna, powinna zawierać niezbędne ustalenia. Zaskarżone orzeczenie, odznaczające się znaczną dozą arbitralności, nie spełnia ustawowych wymagań, powoduje mnożenie kolejnych instancji sądowych i wywołuje negatywne następstwa dla obu stron (a dla skarżącej także natury finansowej). Z powyżej przytoczonych względów zaskarżone postanowienie podlega uchyleniu (art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 zd. pierwsze k.p.c.).